

“Тасдиқ мекунам”
мудирӣ кафедраи “Идоракунии захираҳои инсонӣ”
дотсент Ҳайдарӣ С.С.
“-----” ----- соли 2019

Донишқадаи идоракунии давлатии назди Президенти Ҷумҳурии
Тоҷикистон
Факултети идоракунии давлатӣ
Кафедраи “Идоракунии захираҳои инсонӣ”
Соли таҳсили 2019-2020 семестри 1 санҷиши тестӣ (дар компютер)
Ному насаби устод Носиров Миршароб
Курс 1 гуруҳи А ва Б
Ихтисоси 1-26-02-02-12 идоракунии ҳайат

Намунаи саволномаи тестӣ

Саволҳои имтиҳонӣ

аз фанни «Таърихи идоракунии ҳайат»

омӯзгор Носиров М.С. тел:93-999-60-92.

Ҷавоби дуруст А

@1.Равнақи умури молия ва харчу дахли давлати Сомониён бар дӯши кадом девон вогузор шуда буд?

\$A) девони муставфӣ;

\$B) девони мулкҳои давлатӣ;

\$C) девони соҳиб-уш-шурот;

\$D) девони соҳиб-ул-барид;

\$E) девони соҳиб;

@2.Дар давлати Ғуриён сарчомдор кадом корхоро ба ўҳда дошт?

\$A) сарпарастии корҳо вобаста ба машрубот ва либоспӯшии подшоҳ;

\$B) чамбоварии иттилоот аз тамоми гӯшаю канори кишвар;

\$C) назорати тамоми фаъолияти дарбор;

\$D) назорати умури молия;

\$E) назорати умур;

@3. Дар охири давлатдории сулолаи Сосониён табақабандии зерин чомеа маъмул буд?

\$A) рӯҳониён, лашкариён, дабирон ва аввом-ун-нос;

\$B) амирон, дарбориён, равшанфикрон, кишоварзон;

\$C) зироаткорон, сипоҳиён, ашрофон, равшанфикрон;

\$D) диндорон, амалдорон, авом, косибон;

\$E) сипоҳиён, ашрофон, равшанфикрон;

@4. Ахура Маздо маънии?

\$A) сарвари доноро дорад;

\$B) яккасардориро дорад;

\$C) роҳбари тавоноро дорад;

\$D) сарвари намунавиро дорад;

\$E) дусардориро дорад;

@5. Навиштаҷоти «фармон додам, ки аз Бобил то Ошур ва Аккад... маъбидеро, ки баста шуда буд, бикушоянд» дар кадом сарчашмаи таърихӣ инъикос гардидааст?

\$A) Эъломияи Куруши Кабир;

\$B) қонунномаи Сосониён – «Мотикони ҳазор додастон» ;

\$C) Авесто;

\$D) «Сиёсатнома»-и Унсурулмаолии Кайковус;

\$E) Эъломия;

@6. Дар таърихи афкори идоракунии мактаби муносибатҳои инсонӣ боз бо кадом унвони зерин номбар мешавад?

\$A) мактаби неоклассикӣ;

\$B) мактаби бюрократӣ;

\$C) мактаби олии идоракунии;

\$D) мактаби классикӣ;

\$E) мактаби олий;

@7. Мансабҳои давлатии замони Сосониён ба мансабҳои давлатии кадом сулола шабоҳат доштанд?

\$A) Ашкониён;

\$B) Сомониён;

\$C) Ғуриён;

\$D) Пешдодиён;

\$E) Сосониён;

@8. Санади махсуси идоракунии мақомоти давлатӣ оид ба масъалаҳои танзими ҳуқуқӣ судӣ дар замони Сосониён?

\$A) Мотикони ҳазор додастон;

\$B) Аҳком–ул–султония;

\$C) Сияр-ул-мулук;

\$D) Футувватномаи султонӣ;

\$E) Мотикон;

@9. Гуфтаҳои «ҳар вақте, ҳар ҳоле ва ҳар мақомеро одобе ҳаст» ба кӣ тааллуқ дорад?

\$A) Ҳусайн Воизи Кошифӣ;

\$B) Генри Гант;

\$C) Садриддин Айни;

\$D) Саъдии Шерозӣ;

\$E) Камоли Хучандӣ;

@10. Муаллифи сатрҳои зеринро муайян намоед «Хирад афсари шаҳриёрон бувад, хирад зевари номдорон бувад»?

\$A) Абулқосим Фирдавсӣ;

\$B) Саъдии Шерозӣ;

\$C) Ҳофизи Шерозӣ;

\$D) Ҳусайн Воизи Кошифӣ;

\$E) Камоли Хучандӣ;

@11. Дар кадом асари Ҳусайн Воизи Кошифӣ аркони шогирдӣ ва одоби маҷмӯи касбҳо зикр гардидаанд?

\$A) Футувватномаи султонӣ;

\$B) Ахлоқи Мӯҳсинӣ;

\$C) Рисолаи Ҳотамия;

- \$D) Анвори Суҳайлӣ;
- \$E) Камоли Хучандӣ;

@12. Асосгузори низоми деҳқонӣ дар аҳди Пешдодиён?

- \$A) Манучеҳр;
- \$B) Ҷамшед;
- \$C) Фаридун;
- \$D) Хушанг;
- \$E) Рустам;

@13. Шоҳи Пешдодиён - Ҷамшед аҳли кишварашро ба 4 табақаи зерин ҷудо намуда буд?

- \$A) рӯҳониён, ҷанговарон, кишоварзон, хунармандон;
- \$B) амирон, дарбориён, равшанфикрон, кишоварзон;
- \$C) рӯҳониён, лашкариён, дабирон ва аввом-ун-нос;
- \$D) зироаткорон, сипоҳиён, ашрофон, равшанфикрон;
- \$E) зироаткорон, сипоҳиён;

@14. Олимони таърихи рушди менеҷменти тоҷикро ба чанд марҳила ҷудо намудаанд?

- \$A) ба 3 марҳила;
- \$B) ба 5 марҳила;
- \$C) ба 2 марҳила;
- \$D) ба 4 марҳила;
- \$E) ба 1 марҳила;

@15. Ассотсиатсияи миллии менеҷерон ва маркетингшиносон дар Тоҷикистон кай таъсис ёфта буд?

- \$A) соли 2002;
- \$B) соли 1991;
- \$C) соли 1997;
- \$D) соли 2010;
- \$E) соли 2019;

@16. Табақаҳои иҷтимоӣ дар Ҳинди қадим?

- \$A) брахманҳо, кшатрия, вайшя, шудра, махав;
- \$B) коргарон, зиёиён, деҳқонон;
- \$C) сарварон, тобеон, амлокдорон;

- \$D) мулкдорони калон, заминдорони хурд, косибон;
- \$E) мулкдорони калон;

@17. Мушкилоти якум ва асосии менеҷменти тоҷик ба андешаи олимони ин?

- \$A) мушкилоти сифат аст;
- \$B) мушкилоти вобаста аз шароити табиии кишвар аст;
- \$C) мушкилоти нарасидани маблағ аст;
- \$D) мушкилоти вобаста аз сармояи хориҷӣ аст;
- \$E) мушкилоти норасоии об;

@18. Дар рисолаи қадими ҳиндӣ асри IV то милод «Артхашастра» аввалин маротиба дар дунё номгӯи мураттаби қадом мансабҳои инъикос ёфтаанд?

- \$A) мансабҳои маъмурии давлатӣ бо таснифоти зарурӣ ва андозаи мукофот барои иҷрои корҳо;
- \$B) мансабҳои холии маъмури;
- \$C) мансабҳои давлатии сиёсӣ;
- \$D) мансабҳои мақомоти интихобӣ;
- \$E) мансабҳои мақомоти қудратӣ;

@19. Равияҳои асосии ташаккули концепсияи менеҷменти ватаниро номбар кунед?

- \$A) нусхабардории назарияи менеҷменти ғарбӣ, мутобиқгардонии назарияи менеҷменти Ғарб ба шароити Тоҷикистон ва асосгузориҳои модели тоҷикистониенеҷмент;
- \$B) нусхабардории назарияи ҷопониенеҷмент, мутобиқгардонии назарияи менеҷменти амрикоӣ ба шароити Тоҷикистон;
- \$C) мутобиқгардонии назарияи менеҷменти Рус ба шароити Тоҷикистон ва нусхабардории менеҷменти кишварҳои Осиёи ҷанубӣ-шарқӣ;
- \$D) мутобиқгардонии назарияи менеҷменти Қазоқистон ба шароити Тоҷикистон;
- \$E) мутобиқгардонии назарияи менеҷменти Рус;

@20. Асосан ар амалияи менеҷмент ду шакли маданият бештар ба назар мерасанд?

- \$A) маданияти ғарбӣ ва маданияти шарқӣ;

- \$B) маданияти исломӣ ва маданияти насронӣ;
- \$C) маданияти моддӣ ва ғайримоддӣ;
- \$D) маданияти ҷопонӣ ва амрикоӣ;
- \$E) маданияти ҷопонӣ ва маданияти шарқӣ;

@21. Дар ИМА ташкилоту корхонаҳои бузурги бахши хусусӣ кай пайдо шуданд?

- \$A) дар охири асри 19 ва ибтидои асри 20;
- \$B) дар ибтидои асри 18;
- \$C) дар асри 17;
- \$D) дар асри 16;
- \$E) дар асри 21;

@22. Оид ба идоракунии кадом омилҳо ба пайдоиши аввалин шаклҳои мутахидшавии одамони ибтидоӣ, аввалин намудҳои «ташкилоти инсонӣ» ва донишу малакаҳои мусоидат намуданд?

- \$A) меҳнати коллективона, пайдоиши моликияти ҷамъиятӣ нисбат ба воситаҳои истеҳсолот, нисбат ба воситаҳои ҳифз ва маҳсули ҷаҳолияти муштарак;
- \$B) рақобат дар бозори меҳнат, ташаккули сарварони ибтидоӣ, афзудани ҳаҷми ғаниматҳо аз шикори ҳайвонот, пайдоиши аввалин тарзҳои муошират;
- \$C) афзудани ҳаҷми истеҳсолот ва сифати маҳсулот;
- \$D) баланд гардидани ҳисси масъулият нисбат ба тарбияи фарзандон;
- \$E) ташаккули сарварони ибтидоӣ;

@23. Дар кадом кишварҳо аввалин сарчашмаҳои менеҷменти муосир пайдо шудаанд?

- \$A) дар Англия ва Шотландия;
- \$B) дар Булғория ва Олмон;
- \$C) дар Чехословакия ва Австрия;
- \$D) дар Хитой ва Япония;
- \$E) дар Хитой ва Тоҷикистон;

@24. Ташкилоти аз ҳама муҳим ва олиии давлатӣ тибқи таълимоти Низомулмулк баъд аз салтанат кадом аст?

- \$A) вазорат;

- \$B) шаҳрдорӣ;
- \$C) нозироти андоз;
- \$D) нозироти амвол;
- \$E) нозироти гумрук;

@25. Яке аз рукнҳои асосии давлатдорӣ – адолатро Низомулмулк чӣ гуна тавсиф намудааст?

- \$A) «мулк бо қуфр бипояду бо зулм напояд» ;
- \$B) «шоҳи одил – пояи давлат» ;
- \$C) «адолат асоси устувории ҳокимият аст» ;
- \$D) «ҳашамати шоҳ шартӣ суботи давлату ҳома аст» ;
- \$E) «адолат асоси устуворист»;

@26. Низомулмулк оид ба волоияти қонун зикр намудааст, ки?

- \$A) агар маълум гардад, ки касе ба фармон бо ҷашми ҳақорат нигаристааст, ўро молиши болиғ диҳанд, агарчи аз наздикон бувад;
- \$B) қонунро аз хурд то бузург бояд эҳтиром намоянд;
- \$C) қонуншиканӣ гуноҳ аст;
- \$D) риояи қонун асоси осоиши ҳома аст;
- \$E) агар маълум гардад, ки касе ба фармон бо ҷашми ҳақорат нигаристааст;

@27. Низомулмулки Тусӣ дар кадом асар ақидаҳои хешро оид ба идоракунии давлатӣ баён намудааст?

- \$A) «Сиёсатнома»;
- \$B) «Таърихи салтанат»;
- \$C) «Аҳком –ул-султония»;
- \$D) «Салҷуқнома»;
- \$E) «Таърихи умумӣ»;

@28. Низомулмулк дар «Сиёсатнома» кадом мансабҳои давлатиро инъикос намудааст?

- \$A) шаҳрдорон, соҳибхабарон, мункиён, ҳосусон, муфрадон, ҷўбдорон, посбонону дарбонон, расулон, табибону мунаҷҷимон, надимону мақаррибон;
- \$B) сардорони раёсати вазоратҳо;
- \$C) мудирони шўбаҳои вазоратҳо;
- \$D) роҳбарони дастҳои вазоратҳо;

\$E) қосусон, муфрадон, чўбдорон;

@29. Дар «Сиёсатнома»-и Низомулмулк вазифа ва ҳуқуқи кадом табақаҳои иҷтимоӣ инъикос ёфтаанд?

\$A) рӯхониён, иқтадорон, лашкариён, подшоҳу дарбориён;

\$B) коргарон;

\$C) зиёиён;

\$D) табақаи камбизоати аҳоли;

\$E) подшоҳу ғуломон;

@30. Кадоме аз мутафаккирони зерин андешаи «подшоҳони бедору вазирони хушёр ба ҳама рӯзгор ҳаргиз ду шуғл як мардро нафармудандӣ ва як шуғл ду мардро ...» иброз намудаанд?

\$A) Низомулмулки Тусӣ;

\$B) Муҳаммад Ғаззоли;

\$C) Абдуллоҳи Байвазӣ;

\$D) Заҳириддини Нишопурӣ;

\$E) Рӯдакӣ;

@31. Дар Ҳинди қадим сохтори иҷтимоӣ-табақаҳо бо кадом унвон маъмул буданд?

\$A) брахманҳо, кшатрия, вайшя, шудра, махав;

\$B) зиёиён, лашкариён, надимон, муфрадон;

\$C) коргарон, кулолгарон, деҳқонон;

\$D) нафақахӯрон, муҳочирон, камбизоатон;

\$E) кшатрия, вайшя, шудра;

@32. Оид ба афкори идоракунии дар тамаддуни ориёӣ қадимтарин сарчашмаи ҳатти кадом аст?

\$A) «Авесто»;

\$B) «Сиёсатнома»;

\$C) «Васиятнома»;

\$D) «Низомат-ут-таворих»;

\$E) «Тулистон»;

@33. Яке аз қадимтарин сарчашмаҳо оид ба афкори идоракунии дар Ҳинди қадим?

\$A) «Қонуни ахлоқи Ману»;

- \$B) «Навиштаҷоти Ун»;
- \$C) «Форснома»;
- \$D) «Мотикони ҳазор додастон»;
- \$E) “Тулистон”;

@34. Дар замони Сосониён мансабҳои давлатӣ кадомҳо буданд?

- \$A) ниғупати, дариконсар, шамшерпати, мадконпат, зиндонпат, ганҷбар, нахчипар, мирзо;
- \$B) шоҳаншоҳ, вазир, воли, додгустар, барид;
- \$C) гаушака, битахш, озарбад;
- \$D) ашрофзода, дабир, девондор, хазинадор;
- \$E) дариконсар, шамшерпати, мадконпат;

@35. Дар замони Ҳахоманишҳо вориси тахтро (ҳокимиятро) чӣ гуна интиҳоб менамуданд?

- \$A) тавассути шӯрои дарбориён ва намояндагони лашкар;
- \$B) тавассути интиҳоби озод;
- \$C) тавассути пурсиши раъи мардум;
- \$D) тавассути овоздиҳии пинҳонӣ;
- \$E) тавассути намояндагони лашкар;

@36. Тавассути ислоҳоти Дорой I (аз сулолаи Ҳахоманишиҳо) кадом вазифа ва мансабҳои давлатӣ ҷорӣ гардиданд?

- \$A) гаушака, битахш, патахш (озарбад), барид;
- \$B) вазир, додгустар, додситон, надим, мунаҷҷим;
- \$C) амир, сарвазир, воли, сарлашкар;
- \$D) девондор, муовини сарвазир, хазинадор, нозири андоз;
- \$E) хазинадор, нозири андоз;

@37. Дар давраи Ҳахоманишиниён Дорой I чӣ гуна ислоҳот гузаронида буд?

- \$A) ислоҳоти иқтисодӣ, маъмури, андозситонӣ ва лашкардорӣ;
- \$B) ислоҳоти сиёсӣ;
- \$C) ислоҳоти фарҳангӣ;
- \$D) ислоҳоти пулӣ;
- \$E) андозситонӣ ва лашкардорӣ;

@38. Мақсади ислоҳоти шоҳи Ҳахоманишӣ - Дорой I?

- \$A) устувор гардонидани ҳокимияти марказии давлатӣ;
- \$B) таъмини рушди устувори соҳаи тандурустӣ;
- \$C) беҳтар намудани сифати таълиму тарбия;
- \$D) баланд бардоштани обрӯю эътибори мансабдорони давлатӣ;
- \$E) обрӯю эътибори мансабдоронӣ;

@39. Ҳар як вилоятро тибқи ислоҳоти шоҳи Ҳахоманишӣ Дорои I кадом мансабдорон идора менамуданд?

- \$A) волӣ, девондори шоҳ ва сипаҳсолор;
- \$B) раиси вилоят ва муовинони ӯ;
- \$C) амири вилоят ва намояндаи ҳокимияти марказӣ;
- \$D) заминдорони калон ва нозири андоз;
- \$E) девондори шоҳ;

@40. Дар бунёди низоми идоракунӣ ва хизмати давлатӣ Ҳахоманишиён ба кадом таҷрибаи давлатдорӣ такя менамуданд?

- \$A) таҷрибаи давлатдорӣи Модҳо, Элом, Лидия, Бобул;
- \$B) таҷрибаи давлатдорӣи Юнон;
- \$C) таҷрибаи давлатдорӣи Рим;
- \$D) таҷрибаи давлатдорӣи чехҳо;
- \$E) таҷрибаи давлатдорӣи Элом, Лидия;

@41. Ба таҷрибаи давлатдорӣи кадом давлатҳо Сосониён такя менамуданд?

- \$A) Ҳахоманишиниён ва Ашкониён;
- \$B) Ғазнавиён;
- \$C) Қарохониён;
- \$D) Пешдодиён;
- \$E) Ашкониён;

@42. Кадом солҳо давраи ҳукмронии Куруши Кабирро ташкил медиҳанд?

- \$A) солҳои 558-530 то милод;
- \$B) солҳои 336-333 то милод;
- \$C) солҳои 358-338 то милод;
- \$D) солҳои 465– 423 то милод;
- \$E) солҳои 588-590 то милод;

@43. Боз бо кадом унвон Эълomiaи Куруши Кабир маъмул аст?

\$A) нахустин Эълomiaи ҳуқуқи башар;

\$B) Эълomiaи сулҳ;

\$C) Эълomiaи ризояти миллӣ;

\$D) Эълomiaи Бобил;

\$E) Эълomiaи ҳуқуқи башар;

@44. Кадом назарияи пайдоиши ҳокимияти давлатӣ дар замони Ҳахоманишиён ва Сосониён татбиқ мегардид?

\$A) назарияи илоҳӣ;

\$B) назария илмӣ;

\$C) назарияи фалсафӣ;

\$D) назарияи сиёсӣ;

\$E) назарияи фарҳангӣ;

@45. Боз кадом мақомоти давлатӣ дар низоми идоракунии давлати Сосониён ба истиснои ҳокимияти шоҳ амал менамуд?

\$A) шӯрои ашрофон, шӯрои коҳинон;

\$B) шӯрои вакилон;

\$C) шӯрои олий;

\$D) шӯрои уламо, шӯрои вазирон;

\$E) шӯрои вазирон;

@46. Давлатҳои аввалин нимривоятии аҳди қадими ориёни таборон?

\$A) давлатҳои Пешдодиён, Каёниён, Ҳахоманишиён, Ашкониён, Сосониён;

\$B) давлати Тоҳириён, Саффориён, Ғуриён, Сарбадорон;

\$C) давлати Сомониён;

\$D) давлати Ғазнавиён, Ҷониён;

\$E) Каёниён, Ҳахоманишиён;

@47. Подшоҳони сулолаи Пешдодиёнро муайян намоед?

\$A) Ҳушанг, Таҳмурас, Ҷамшед, Фаридун, Манучехр, Гаршосп;

\$B) Насри II, Ҳашаёршоҳ, Дорои I, Кайқубод;

\$C) Ардашери Бобакон, Аршак;

\$D) Баҳроми V Ғур, Якуби Лайс, Ардашери I, Кайхусрав;

\$E) Якуби Лайс, Ардашери I;

@48. Дар Ғарб бузургтарин маркази идоракуни кучо буд?

\$A) Иёлотҳои Муттаҳидаи Амрико;

\$B) Англия;

\$C) Германия;

\$D) Франция;

\$E) Туркманистон;

@49. Табақаи пасттарини иҷтимоӣ дар Ҳинди қадим?

\$A) махав;

\$B) кишоварзон;

\$C) брахманҳо;

\$D) ғуломон;

\$E) подшоҳон;

@50. Қадимтарин навъи хат, ки ба ташаккул ва рушди афкори идоракуни таъсири бузург расонидааст?

\$A) хатти меҳӣ;

\$B) хатти финикӣ;

\$C) хатти арабиасоси форсӣ;

\$D) хатти арабӣ;

\$E) хатти тоҷикӣ;

@51. Мутафаккири Юнони - муаллифи рисолаи «Сиёсат»

(«Политика»)?

\$A) Арасту;

\$B) Афлотун;

\$C) Суқрот;

\$D) Пифагор;

\$E) Эйнштейн;

@52. Муаллифи асарҳои «Давлат» ва «Оид ба адолат»-ро муайян намоед?

\$A) Афлотун;

\$B) Кефал;

\$C) Адимант;

\$D) Юлий Цезар;

\$E) Эйнштейн;

@53.Муаллифи ин сатрҳоро муайян кунед – «Ақл баширест, хирад шод кун, Коргарӣ? мамлакат обод кун!

- \$A) Низомии Ганҷавӣ;
- \$B) Абулқосим Фирдавсӣ;
- \$C) Умари Хайём;
- \$D) Саъдии Шерозӣ;
- \$E) Камоли Хучандӣ;

@54.Муаллифи ин сатрҳоро муайян кунед – «Илм чандон ки бештар хонӣ, чун амал дар ту нест, нодонӣ»?

- \$A) Саъдии Шерозӣ;
- \$B) Умари Хайём;
- \$C) Унсурулмаолии Кайковус;
- \$D) Муҳаммад Ғаззоли;
- \$E) Камоли Хучандӣ;

@55.Унсурулмаолии Кайковус ба кӣ мурочиат карда ин суханонро гуфтааст-«Ва бидон, ки аз ҳама ҳунарҳо беҳтарин ҳунаре сухан гуфтан аст»?

- \$A) ба писараш – Гелоншоҳ;
- \$B) ба ҳунармандони даврони хеш;
- \$C) ба мударрисон;
- \$D) ба яке аз шогирдони хеш;
- \$E) ба ғуломон;

@56.Ба андешаи Абдуҳомид Муҳаммади Ғаззоли барои рушди босуръати тиҷорат мавҷудияти се омили зерин шарт ва зарур аст?

- \$A) хиридору фурӯшанда-моли ба талабот ҷавобгӯ- мухити тиҷоратӣ;
- \$B) бозор-нархи арзон-харидор;
- \$C) харидор-фурӯшандаи боинсоф-нархи арзон;
- \$D) қонунҳои соҳаи тиҷорат-содирот-воридот;
- \$E) содирот-воридот;

@57.Андешаҳои илмии Муҳаммади Ғаззоли оид ба андозу андозбандӣ, сиёсати давлатӣ, одоби роҳбарӣю тиҷорат дар кадом асари зерин инъикос гардидаанд?

- \$A) «Кимиёи саодат»;
- \$B) «Бӯстон»;

- \$C) «Насиҳатнома»;
- \$D) «Наврӯзнама»;
- \$E) “Гулистон”;

@58.Қадам аз мутафаккирони зерин дар боби одоби муоширати роҳбар чунин гуфтааст? «Ду чиз тираи ақл аст: дам фуру бастан, ба вақти гуфтани гуфтан ба вақти хомуши»

- \$A) Саъдии Шерозӣ;
- \$B) Ҳусайн Воизи Кошифӣ;
- \$C) Абулқосим Фирдавсӣ;
- \$D) Умари Хайём;
- \$E) Ҳофизии Шерозӣ;

@59.Ба андешаи қадам аз мутафаккирони зерин «моли бетичорат, илми бебаҳс ва мулки бесиёсат пойянда нест»?

- \$A) Саъдии Шерозӣ;
- \$B) Фредерик Тейлор;
- \$C) Анри Файол;
- \$D) Муҳаммад Ғаззоли;
- \$E) Рудақӣ;

@60.Қадам аз мутафаккирони зерин дар боби муваффақияти роҳбарӣ ва одоби муошират чунин гуфтааст-«Забон дар даҳон, эй хирадманд чист, калиди дари ганҷи соҳибхонар»?

- \$A) Саъдии Шерозӣ;
- \$B) Унсурулмаолии Кайковус;
- \$C) Абулқосим Фирдавсӣ;
- \$D) Ҳофизии Шерозӣ;
- \$E) Фирдавсии Тусӣ;

@61.Дар қадам аз таҳқиқоти зерини Муҳаммад Ғаззоли илми сарварӣ мақоми оӣ дорад?

- \$A) «Сирри хазинаи дил» ;
- \$B) «Эҳё-ул-улум-ад-дин» ;
- \$C) «Мақосид-ул-фалосифа» ;
- \$D) «Ал-мунқиз мин аз-залол» ;
- \$E) Посухҳо дурустанд;

@62.Кадом аз мутафаккирони зерин хираду хирадмандиро якумин нишонаи роҳбарӣ доништа, чунин таъкид намудааст «Чу фарри хирад дораду дину бахт, сазовори тоҷ асту зебои тахт»?

- \$A) Абулқосим Фирдавсӣ;
- \$B) Саъдии Шерозӣ;
- \$C) Бадриддин Ҳилолӣ;
- \$D) Ҳофизи Шерозӣ;
- \$E) Камоли Хучандӣ;

@63.Кадом аз мутафаккирони зерин сабаби шикасти Ҷамшеду Ковусро дар беҳирадию мағрурӣ доништа, чунин таъкид кардааст- «Нахустин нишони хирад он бувад, ки аз бад ҳамасола тарсон бувад»?

- \$A) Абулқосим Фирдавсӣ;
- \$B) Низомии Ганҷавӣ;
- \$C) Амир Хусрави Деҳлавӣ;
- \$D) Абдурахмони Ҷомӣ;
- \$E) Ҳофизи Шерозӣ;

@64.Панди зеринро ба кӣ нисбат медиҳанд – «Агар хоҳӣ, ки аз шумораи додгарон бошӣ, зердастони худро бо тоқати хеш нақў дор»?

- \$A) Анушервони Одил;
- \$B) Саъдии Шерозӣ;
- \$C) Унсурулмаолии Кайковус;
- \$D) Абдурахмони Ҷомӣ;
- \$E) Ҳофизи Шерозӣ;

@65.Муаррихон чанд инқилобро ҳамчун марҳилаҳои рушди менечмент муайян намудаанд?

- \$A) Панҷ;
- \$B) Ҳафт;
- \$C) Чор;
- \$D) Ҳашт;
- \$E) Ду;

@66.Инқилоби аввали менечмент кай ба вуҷуд амадааст?

- \$A) 4-5 ҳазор сол муқаддам дар давраи ғуломдории Шарқи қадим;
- \$B) Ду ҳазор сол муқаддам;
- \$C) дар даврони ҳуқумронии шоҳи Бобул Хаммурапӣ;

- \$D) асрҳои 18-19-и мелодӣ;
- \$E) дар давраи ғуломдорӣ;

@67.Бартарии марҳилаи (инқилоби) дуҷуми менеҷмент дар чӣ зоҳир гардид?

- \$A) дар пайдо гардидани низоми ташкил ва танзими муносибатҳои одамон;
- \$B) дар мубаддал гардидани идоракунӣ ба низоми мураккаби услубу қоидаҳо, воситаҳои техникӣ ва технологӣ;
- \$C) дар пайдо гардидани аввалин мактабҳои бизнес;
- \$D) дар афзудани суръати гардиши сармоя;
- \$E) воситаҳои техникӣ ва технологӣ;

@68.Инқилоби ҷоруми менеҷмент ба кадом давраи таърихӣ рост меояд?

- \$A) ба давраи инқилоби саноатии асрҳои 18-19;
- \$B) ба миёнаҳои асри 19;
- \$C) ба ибтидои асри 15;
- \$D) Ба давраи ҳукмронии шоҳ Навҳудонассор (солҳои 605-562 то мелод) ;
- \$E) воситаҳои техникӣ ва технологӣ;

@69. Давраи панҷуми инқилоби менеҷмент кай ба вуқӯъ омадааст?

- \$A) дар миёнаҳои асри 19;
- \$B) дар асри 18;
- \$C) дар асри 20;
- \$D) дар асри 12;
- \$E) дар асри 21;

@70.Аввалин мактабҳои бизнес кай пайдо шудаанд?

- \$A) дар миёнаҳои асри 19;
- \$B) дар асри 14;
- \$C) дар асри 17;
- \$D) дар асри 20;
- \$E) номаълум аст;

@71. Дар кадом давраи инқилоби менечмент идоракуни аз доираи фаҳмиши умумӣ берун баромада, ба низоми мураккаби услубу қоидаҳо, воситаҳои техникӣ ва технологӣ мубаддал гардид?

- \$A) дар давраи инқилоби чоруми менечмент;
- \$B) дар давраи инқилоби сеюми менечмент;
- \$C) дар давраи инқилоби панҷуми менечмент;
- \$D) дар давраи инқилоби дуюми менечмент;
- \$E) дар давраи инқилоби шашуми менечмент;

@72. Дар давраи ҳукмронии Сосониён «дижпат» чӣ гуна мансаб буд?

- \$A) мансаби нозири андоз;
- \$B) мансаби сарвари вилоят;
- \$C) мансаби соҳаи алоқа;
- \$D) мансаби пастарин дар дарбор;
- \$E) мансаби нозири гумрук;

@73. Яке аз сарчашмаҳои таърихии Мисри қадим оид ба идоракуни - «Илми Птаххотепа» кай навишта шудааст?

- \$A) 4000 ҳазор сол муқаддам;
- \$B) 2000 ҳазор сол муқаддам;
- \$C) 3000- ҳазор сол муқаддам;
- \$D) 2500 сол муқаддам;
- \$E) 3500 сол муқаддам;

@74. Файласуфи бузург Суқрот идоракуниро ҳамчун доираи фаъолияти одамон оид ба самтҳои зерин арзёбӣ намудааст?

- \$A) идоракунии давлат, тиҷорат, меҳнат ва артиш;
- \$B) идоракунии давлатӣ ва идоракунии моликияти хусусӣ;
- \$C) идоракунии оила, моликияти хусусӣ, идоракунии иқтисодиёт ва молия;
- \$D) идоракунии вақт, идоракунии хавфҳо ва низоҳо дар ташкилот;
- \$E) идоракунии давлат, тиҷорат;

@75. Яке аз сарчашмаҳои муҳими таърихии Ҳинди қадим – «Артхашастра» кай иншо гардидааст?

- \$A) ҳазорсолаи 4 ва 3-юми то милод;
- \$B) ҳазорсолаи 1-уми то милод;
- \$C) ҳазорсолаи 5-уми то милод;

- \$D) дар ҳазорсолаи 1-уми милодӣ;
- \$E) номаълум аст;

@76. Санъати идоракунӣ дар забони юнонӣ?

- \$A) кибернетика;
- \$B) менечмент;
- \$C) ойкономика;
- \$D) кайранео;
- \$E) диспотизм;

@77. Асоси моликияти хусусӣ дар Юнони қадим хоҷагиҳои оилавии деҳоти маълум ба унвони зерин буданд?

- \$A) ойкос;
- \$B) кайранео;
- \$C) ойкономика;
- \$D) кибернесис;
- \$E) диспотизм;

@78. Тартибот дар киштии юнониёни қадим як мактаби намунавии идоракунӣ буд, зеро?

- \$A) вазифаи ҳар кас аниқ муайян шуда, низоми ягонаи идоракунӣ амал мекард ва ҷаъолияти тамоми бошандагон мувофиқ гардонида шуда буд;
- \$B) ҷаъои демократии идоракунӣ ҷорӣ шуда буд;
- \$C) ҳама ба як нафар итоат менамуданд, барои риоя накардани тартибот муҷозоти сахт ва барои меҳнати хуб мукофот муқаррар гардида буд;
- \$D) шиори бошандагони киштӣ – «ҳама барои як кас ва як кас барои ҳама» буд;
- \$E) низоми ягонаи идоракунӣ амал мекард;

@79. Афлотун дар аксарияти асарҳои худ калимаи «кибернетика»-ро ба маънои?

- \$A) санъати баланди идоракунии шахрҳо истифода бурдааст;
- \$B) идоракунии одилона истифода бурдааст;
- \$C) низоми идоракунии демократӣ истифода бурдааст;
- \$D) идоракунии вақт истифода бурдааст;
- \$E) низоми ягонаи идоракунӣ амал мекард;

@80. Як хислати юнониёни қадим аз он иборат буд, ки агар шахсе, ки худаш меҳнат накарда, аз ҳисоби меҳнату пулу моли дигарон хароҷот намояд, ўро?

- \$A) ба ҷазо гирифтагон менамуданд;
- \$B) сарзаниш менамуданд;
- \$C) аз мукофот гирифтагон маҳрум менамуданд;
- \$D) аз воситаҳои истеҳсолот маҳрум менамуданд;
- \$E) ба ҷазо гирифтагон наменамуданд;

@81. Ба андешаи Николло Макиавелли барои соҳибмансаб шудани шахс ду омил зерин таъсир мерасонанд?

- \$A) мавқеи шахс ва камбудии шахс;
- \$B) дониш ва ирода;
- \$C) устуворӣ ва малакаи кор бо одамон;
- \$D) қонуниятҳои объективӣ ва тақдир;
- \$E) ҷавобҳо дурустанд;

@82. Николло Макиавелли таъкид менамояд, ки роҳбарон бояд фаъолиятшонро ба ду чиз мувофиқ гардонанд?

- \$A) ба қонуниятҳои объективӣ, тақдир ва рафтори одамоне, ки ба ӯ итоат мекунанд;
- \$B) ба табиат ва ҷамъият;
- \$C) ба муҳити дохилӣ ва берунии ташкилот, ба хусусиятҳои равонии тобеон, иродаи онҳо;
- \$D) ба рафтори шахсиятҳои маъруф ва талаботи ҷомеа;
- \$E) ба хусусиятҳои равонии тобеон;

@83. Ба андешаи Николло Макиавелли пешвои донишманд бояд дорои се сифати зерин бошад, якум, сифати шер – зиракӣ, дуюм рафтори махфӣ ва сеюм, ҳамчун пешво – ду хислат, яъне?

- \$A) қобилияти худодод ва таҷрибаи зиндагӣ;
- \$B) иродаи оҳанин ва адолатпарварӣ, хоксорӣ;
- \$C) ҷасорат ва донишпарастӣ;
- \$D) гуфтори нек ва рафтори нек;
- \$E) ба хусусиятҳои равонии тобеон;

@84. Низомулмулк дар боби волоияти қонун фармудааст, ки «бояд ҳашаматаш (ҳашамати номаву фармони дарбор) чунон бувад, ки касро захираи он набошад, ки онро аз даст бидиҳад, то»?

\$A) фармонро пеш набарад;

\$B) иродаи раиятро иҷро накунад;

\$C) дод аз бедодгар наситонад;

\$D) ба қавонин ба чашми ҳақорат бингарад;

\$E) фармонро пеш барад;

@85. Дар боби ҳавасмандгардони меҳнат Низомулмулк фармудааст, ки?

\$A) ҳар ки аз хидматкорон хидмате писандида кунад, бояд ки дарвақт навохта ёбад ва самароти он бад-ӯ расад;

\$B) ҳар касе меҳнати ҳалолу шоиста кард, бояд бо хилъате сазовор гардад ва инъоми бештар гирад;

\$C) ба қадри меҳнати хеш сазовори ҳамду сано гардад;

\$D) ҳар ки аз хидматкорон хидмате писандида кунад, бояд ки фавран инъом ба бад-ӯ расад, то рағбати дигарон дар хидмат зиёда гардад;

\$E) ҳар ки аз хидматкорон хидмате писандида кунад;

@86. Дар боби муҷозот Низомулмулк чунин фармудааст?

\$A) он ки тақсире кунад безарурате ё саҳве, он касро ба андозаи гуноҳ молише диҳанд, то бими гунаҳкорон бештар мешавад;

\$B) он ки гуноҳе содир кунад дар хидмат, ба андозаи гуноҳаш тозиёна бояд зад, то ибрати дигарон гардад;

\$C) он ки саҳве кунад дар хидмат он касро дар ҳузури авом муҷозот бояд кард;

\$D) агар маълум гардад, ки касе ба кори хеш ба чашми ҳақорату нигаристааст ба ӯ даҳ тозиёна ҷазо муқаррар бояд кард;

\$E) касе ба кори хеш ба чашми ҳақорату нигаристааст;

@87. Низомулмулк меғӯяд, ки мансабдорони давлатӣ бояд қабл аз шурӯи амал санҷида шаванд, то дорои сифатҳои?

\$A) кордонӣ ва раиятпарварӣ бошанд;

\$B) покмазҳабию роздорӣ бошанд;

\$C) некуғфторию ҳалолкорӣ бошанд;

\$D) зебописандию сариштакорӣ бошанд;

\$E) раиятпарварӣ бошанд;

@88. Муайян кунед, ки мактаби аврупоии менечмент кай пайдо шудааст?

\$A) баъд аз 1,5 ҳазор соли мактаби Юнони қадим;

\$B) баъд аз 3 ҳазор соли мактаби Юнони қадим;

\$C) дар асри 10-уми милодӣ;

\$D) дар асри 12-уми милодӣ;

\$E) дар асри 20-уми милодӣ;

@89. Кадоме аз инҳо асосгузори мактаби аврупоии менечментанд?

\$A) Николло Макиавелли;

\$B) Фредерик Тейлор;

\$C) Анри Файол;

\$D) Адам Смит;

\$E) Эйнштейн;

@90. Илми логистикаро шарҳ диҳед?

\$A) илм дар бораи банақшагири, идоракунии ва назорати ҳаракати захираҳои моддӣ, иттилоотӣ ва молиявӣ дар низомҳои гуногун;

\$B) илм дар бораи идоракунӣ захираҳои маҳдуд;

\$C) илм дар бораи банақшагирии захираҳои иттилоотӣ ва табиӣ;

\$D) илм оид ба рафтори одамон дар ҳолатҳои фавқулода ва ғайриҷашмдошт;

\$E) илм дар бораи банақшагирии захираҳои иттилоотӣ;

@91. Агар подшоҳ (роҳбар) донанд, ки рафтори одамонро ду чизи зерин идора мекунад, вай дар фаъолияти худ иштибоҳ нахоҳад кард (Ба андешаи Николло Макиавелли)?

\$A) тарс ва дӯстдорӣ;

\$B) ҳирс ва тамаъ;

\$C) шавқ ва ҷасорат;

\$D) дониш ва хирад;

\$E) тамаъ ва хирад;

@92. Юнониҳо яке аз хусусиятҳои хоси хоҷагидориашон аз он иборат буд, ки онҳо тамоми соҳаҳоро ба?

\$A) соҳаи «риезиёти амалӣ» табдил дода буданд;

\$B) сиёсат табдил дода буданд;

- \$C) тичорат табдил дода буданд;
- \$D) шуғли шавқовари худ табдил дода буданд;
- \$E) соҳаи «риёзиёти амалӣ» ;

@93. Дар забони юнонӣ идора кардани майдони ҷанг бо калимаи зерин ифода мегардид?

- \$A) кайранео;
- \$B) Ойкос;
- \$C) кибернесис;
- \$D) демогогия;
- \$E) деспотизм;

@94. Дар дарбори Сосониён мансаби хазинадор чӣ ном дошт?

- \$A) ганҷбар;
- \$B) мадконпат;
- \$C) нахчирпар;
- \$D) дариконсар;
- \$E) ҷондор;

@95. Дар замони Сосониён санади махсуси идоракунии мақомоти давлатӣ оид ба масъалаҳои танзими ҳуқуқӣ ва судӣ - «Мотикони ҳазор додастон» дар байни муҳаққиқон бо кадом ном маъмул аст?

- \$A) «Қонунномаи Сосониён» ;
- \$B) «Эъломияи Сосониён» ;
- \$C) «Сарқонуни Сосониён» ;
- \$D) «Кодекси давлатдории Сосониён» ;
- \$E) “Сиёсатнома” ;

@96. Маънои деспотизм – намуди роҳбарие мебошад, ки дар асоси?

- \$A) ҳукмронии беҳудуди (номаҳдуди) шахсон ташкил карда шудааст;
- \$B) демократия ташкил карда шудааст;
- \$C) таҷзияи ҳокимият ташкил карда шудааст;
- \$D) ҳукмронии меросии як сулола ташкил карда шудааст;
- \$E) ҳукмронии номуайяни шахсон ташкил карда шудааст;

@97. Таъмини воҷиботи нерӯи низомии кишвар дар замони давлатдории Сомониён ба зиммаи?

- \$A) девони соҳиб-уш-шурот вогузор шуда буд;

- \$B) девони муставфӣ вогузор шуда буд;
- \$C) девони мулкҳои давлатӣ вогузор шуда буд;
- \$D) девони мушриф вогузор шуда буд;
- \$E) девони мулкҳои давлатӣ;

@98.Тартиб ва сохтори давлатдории Сомониён дар пайравии давлатдорӣ ва тарзи идораи молу мулкии давлатҳои зерин ташаккул ёфта буд?

- \$A) Сосониён, Тоҳириён ва Саффорӣён;
- \$B) Пешдодиён ва Каёниён;
- \$C) Ҳахоманишиниён ва Ашкониён;
- \$D) Юнон ва Рими қадим;
- \$E) Тоҳириён ва Саффорӣён;

@99. Ба зиммаи девони рисолат ар замони ҳукмронии Ғуриён анҷоми корҳои зерин вогузор шуда буд?

- \$A) идоракунии давлатӣ, таҳияи ҳуҷҷатҳои расмӣ ва танзими муносибатҳои байнидавлатӣ;
- \$B) баррасии масъалҳои мазҳабӣ ва молия;
- \$C) ҳифзи амволи давлатӣ ва ҳимояи марзи кишвар аз аҷнабиён;
- \$D) корҳои иттилоотӣ ва ҷосусӣ;
- \$E) ҳифзи амволи давлатӣ ва ҳимояи марзи кишвар;

@100. Ўҳдадории мансаби дар замони давлатдории Ғуриён вазифаи мирохӯр?

- \$A) аз нигоҳубин ва назорати ҳайвоноти лашкар иборат буд;
- \$C) аз назорати ҷараёни қабул ва гусели меҳмонони хориҷӣ иборат буд;
- \$B) ташкилу назорати раванди мукотиботи расмӣ иборат буд;
- \$D) аз ташкили раванди шикор барои шоҳ ва дарбориён иборат буд;
- \$E) аз назорати ҷараёни қабул ва гусели меҳмонон;

@101.Андешаи «подшоҳони бедору вазирони хушёр ба ҳама рӯзгор ҳаргиз ду шуғл як мардро нафармудандӣ ва як шуғл ду мардро ...» кадоме аз мутафаккирони зерин иброз намудаанд?

- \$A) Низомулмулки Тусӣ;
- \$B) Аҳмади Дониш;
- \$C) Муҳаммад Ғаззоли;

- \$D) Заҳириддини Нишопурӣ;
- \$E) Аблulloҳи Байвазӣ;

@102.Кадимтарин сарчашмаи хатгӣ оид ба афкори идоракуни дар тамаддуни ориёӣ?

- \$A) «Авесто» ;
- \$B) «Шоҳнома» ;
- \$C) «Сиёсатнома» ;
- \$D) «Васиятнома» ;
- \$E) «Низомат-ут-таворих» ;

@103. Ҷамшед - Подшоҳи сулолаи Пешдодиён аҳли кишвараширо ба кадом табақаҳо тақсим намуда буд?

- \$A) рӯҳониён, ҷанговарон, кишоварзон, ҳунармандон;
- \$B) коргарон, олимон, мансабдорон;
- \$C) сиёсатмадорон, ашрофзодагон, адибон, деҳқонон;
- \$D) зиёиён, лашкариён, дарбориён, ғуломон;
- \$E) нозирон, ҷўбдорон, амлокдорон, хизматгорон;

@104.Мансабҳои давлатӣ дар замони Сосониён?

- \$A) нигупати, дариконсар, шамшерпати, мадконпат, зиндонпат, ганҷбар, нахчипар, мирзо;
- \$B) шоҳаншоҳ, вазир, волӣ, додгустар, барид;
- \$C) гаушака, битахш, озарбад;
- \$D) ашрофзода, дабир, девондор, хазинадор;
- \$E) амир, вазир, вазири аъзам, сипаҳсолор, додситон;

@105.Дар замони Ҳоҳаманишҳо вориси тахтро (ҳокимиятро) чӣ гуна интиҳоб менамуданд?

- \$A) тавассути шӯрои дарбориён ва ва намояндагони лашкар;
- \$B) тавассути интиҳоби озод;
- \$C) тавассути пурсиши раъйи мардум;
- \$D) тавассути овоздиҳии пинҳонӣ;
- \$E) тавассути амри вазири аъзам;

@106.Дар давраи Ҳахоманишиниён Дорои I чи гуна ислоҳот гузаронида буд?

- \$A) ислоҳоти иқтисодӣ, маъмури, андозситонӣ ва лашкардорӣ;

- \$B) ислоҳоти сиёсӣ;
- \$C) ислоҳоти фарҳангӣ;
- \$D) ислоҳоти пулӣ;
- \$E) ислоҳоти соҳаи тандурустӣ;

@107.Тибқи ислоҳоти шоҳи Ҳахоманишӣ Дорои I ҳар як вилоятро кадом мансабдорон идора менамуданд?

- \$A) волӣ, девондори шоҳ ва сипаҳсолор;
- \$B) раиси вилоят ва муовинони ӯ;
- \$C) амири вилоят ва намоёндаи ҳокимияти марказӣ;
- \$D) заминдорони калон ва нозири андоз;
- \$E) рӯҳониён ва додситони вилоят;

@108.Сосониён ба таҷрибаи давлатдории кадом давлатҳо таъя менамуданд?

- \$A) Ҳахоманишиниён ва Ашкониён;
- \$B) Ғазнавиён;
- \$C) Қарохониён;
- \$D) Каёниён;
- \$E) Пешдодиён;

@109.Давраи ҳукумронии Куруши Кабирро муайян намоед?

- \$A) солҳои 558-530 то милод;
- \$B) солҳои 336-333 то милод;
- \$C) солҳои 358-338 то милод;
- \$D) солҳои 465– 423 то милод;
- \$E) солҳои 530-522 то милод;

@110.Эълomiaи Куруши Кабир боз бо кадом унвон маъмул аст?

- \$A) нахустин Эълomiaи ҳуқуқи башар;
- \$B) Эълomiaи сулҳ;
- \$C) Эълomiaи ризояти миллӣ;
- \$D) Эълomiaи истиқлолияти миллӣ;
- \$E) Эълomiaи Бобил;

@111.Бузургтарин маркази идоракунии дар Ғарб?

- \$A) Иёлотҳои Муттаҳидаи Амрико;
- \$B) Англия;

- \$C) Германия;
- \$D) Франция;
- \$E) Италия;

@112. Дар замони Ҳахоманишиён ва Сосониён кадом назарияи пайдоиши ҳокимияти давлатӣ татбиқ мегардид?

- \$A) назарияи илоҳӣ;
- \$B) назария илмӣ;
- \$C) назарияи фалсафӣ;
- \$D) назарияи сиёсӣ;
- \$E) назарияи иқтисодӣ;

@113. Дар низоми идоракунии давлати Сосониён ба истиснои ҳокимияти шоҳ боз кадом мақомоти давлатӣ амал менамуд?

- \$A) шӯрои ашрофон, шӯрои коҳинон;
- \$B) шӯрои вакилон;
- \$C) шӯрои олий;
- \$D) шӯрои уламо;
- \$E) маҷлиси намояндагони вилоятҳо;

@114. Аввалин давлатҳои нимривоятии аҳди қадими ориёни табарон?

- \$A) давлатҳои Пешдодиён, Каёниён, Ҳахоманишиён, Ашкониён, Сосониён;
- \$B) давлати Тоҳириён, Саффорӣён;
- \$C) давлати Сомониён;
- \$D) давлати Ғазнавиён, Ҷониён;
- \$E) Салҷуқиён, Ғуриён, Хоразмшоҳиён;

@115. Андешаи «ҳар вақте, ҳар ҳоле ва ҳар мақомеро одобе ҳаст» ба кӣ тааллуқ дорад?

- \$A) Ҳусайн Воизи Кошифӣ;
- \$B) Генри Гант;
- \$C) Садриддин Айни;
- \$D) Саъдии Шерозӣ;
- \$E) Камоли Хучандӣ;

@116. Муаллифи сатрҳои зеринро муайян намоед «Хирад афсари шаҳриёрон бувад, хирад зевари номдорон бувад»?

- \$A) Абулқосим Фирдавсӣ;
- \$B) Саъдии Шерозӣ;
- \$C) Ҳофизи Шерозӣ;
- \$D) Ҳусайн Воизи Кошифӣ;
- \$E)) Камоли Хуҷандӣ;

@117. Дар кадом асари Ҳусайн Воизи Кошифӣ аркони шогирдӣ ва одоби маҷмӯи касбҳо зикр гардидаанд?

- \$A) Футувватномаи султонӣ;
- \$B) Ахлоқи Мӯҳсинӣ;
- \$C) Рисолаи Ҳотамия;
- \$D) Анвори Сухайлӣ;
- \$E)) Дар ягонтоаш;

@118. Дар аҳди Пешдодиён асосгузори низоми деҳқонӣ?

- \$A) Манучеҳр;
- \$B) Ҷамшед;
- \$C) Фаридун;
- \$D) Ҳушанг;
- \$E) Рустам;

@119. Шоҳи Пешдодиён - Ҷамшед аҳли кишварашро ба 4 табақаи зерин чудо намуда буд?

- \$A) рӯҳониён, ҷанговарон, кишоварзон, ҳунармандон;
- \$B) амирон, дарбориён, равшанфикрон, кишоварзон;
- \$C) рӯҳониён, лашкариён, дабирон ва аввом-ун-нос;
- \$D) зироаткорон, сипоҳиён, ашрофон, равшанфикрон;
- \$E) дабирон ва аввом-ун-нос;

@120. Таърихи рушди менечменти тоҷикро олимони ба чанд марҳила чудо намудаанд?

- \$A) ба 3 марҳила;
- \$B) ба 5 марҳила;
- \$C) ба 2 марҳила;
- \$D) ба 4 марҳила;
- \$E) ба 7 марҳила;

@121. Дар Тоҷикистон Ассотсиатсияи миллии мененҷерон ва маркетингшиносон кадом сол таъсис ёфта буд?

- \$A) соли 2002;
- \$B) соли 1991;
- \$C) соли 1997;
- \$D) соли 2010;
- \$E) соли 2019;

@122. Дар Ҳинди қадим табақаҳои иҷтимоӣ кадомҳоянд?

- \$A) брахманҳо, кшатрия, вайшя, шудра, махав;
- \$B) коргарон, зиёиён, деҳқонон;
- \$C) сарварон, тобеон, амлоқдорон;
- \$D) мулкдорони калон, заминдорони хурд, косибон;
- \$E) тобеон, амлоқдорон;

@123. Ба андешаи олимони мушкилоти якум ва асосии менеҷменти тоҷик ин?

- \$A) мушкилоти сифат аст;
- \$B) мушкилоти вобаста аз шароити табиӣ кишвар аст;
- \$C) мушкилоти нарасидани маблағ аст;
- \$D) мушкилоти вобаста аз сармояи хориҷӣ аст;
- \$E) нарасидани маблағ;

@124. Дар рисолаи қадими ҳиндӣ асри IV то милод «Артхашастра» аввалин маротиба дар дунё номгӯи мураттаби кадом мансабҳои инъикос ёфтаанд?

- \$A) мансабҳои маъмурии давлатӣ бо таснифоти зарурӣ ва андозаи мукофот барои иҷрои корҳо;
- \$B) мансабҳои холии маъмуриӣ;
- \$C) мансабҳои давлатии сиёсӣ;
- \$D) мансабҳои мақомоти интихобӣ;
- \$E) мансабҳои мақомоти андоз;

@125. Равияҳои асосии ташаккули концепсияи менеҷменти ватанӣ (тоҷикистонӣ)?

- \$A) нусхабардории назарияи менеҷменти ғарбӣ, мутобиқгардонии назарияи менеҷменти Ғарб ба шароити Тоҷикистон ва асосгузориҳои модели тоҷикистониӣ менеҷмент;

- \$B) нусхабардории назарияи ҷопонии менеҷмент, мутобиқгардони назарияи менеҷменти амрикоӣ ба шароити Тоҷикистон;
- \$C) мутобиқгадони назарияи менеҷменти Рус ба шароити Тоҷикистон ва нусхабардории менеҷменти кишварҳои Осиёи ҷанубӣ-шарқӣ;
- \$D) мутобиқгадони назарияи менеҷменти Қазоқистон ба шароити Тоҷикистон;
- \$E) мутобиқгадони назарияи менеҷменти Рус ба шароити Тоҷикистон;

@126. Дар амалияи менеҷмент асосан ду шакли зерин маданият бештар ба назар мерасанд?

- \$A) маданияти ғарбӣ ва маданияти шарқӣ;
- \$B) маданияти исломӣ ва маданияти насронӣ;
- \$C) маданияти моддӣ ва ғайримоддӣ;
- \$D) маданияти ҷопонӣ ва амрикоӣ;
- \$E) маданияти моддӣ ва маданияти насронӣ;

@127. Ташкилоту корхонаҳои бузурги бахши хусусӣ дар ИМА кай пайдо шуданд?

- \$A) дар охири асри 19 ва ибтидои асри 20;
- \$B) дар ибтидои асри 18;
- \$C) дар асри 17;
- \$D) дар асри 16;
- \$E) дар асри 21;

@128. Кадом омилҳо ба пайдоиши аввалин шаклҳои мутаҳидшавии одамони ибтидоӣ, аввалин намудҳои «ташкилоти инсонӣ» ва донишу малакаҳо оид ба идоракунии мусоидат намуданд?

- \$A) меҳнати коллективона, пайдоиши моликияти ҷамъиятӣ нисбат ба воситаҳои истеҳсолот, нисбат ба воситаҳои ҳифз ва маҳсули фаъолияти муштарак;
- \$B) рақобат дар бозори меҳнат, ташаккули сарварони ибтидоӣ, афзудани ҳаҷми ғаниматҳо аз шикори ҳайвонот, пайдоиши аввалин тарзҳои муошират;
- \$C) афзудани ҳаҷми истеҳсолот ва сифати маҳсулот;
- \$D) баланд гардидани ҳисси масъулият нисбат ба тарбияи фарзандон;

\$E) пайдоиши аввалин тарзҳои муошират;

@129. Аввалин сарчашмаҳои менечменти муосир дар кадом кишварҳо пайдо шудаанд?

\$A) дар Англия ва Шотландия;

\$B) дар Булғория ва Олмон;

\$C) дар Чехословакия ва Австрия;

\$D) дар Хитой ва Япония;

\$E) дар Туркменистон ва Узбекистон;

@130. Тибқи таълимоти Низомулмулк баъд аз салтанат ташкилоти аз ҳама муҳим ва олии давлатӣ кадом аст?

\$A) вазорат;

\$B) шаҳрдорӣ;

\$C) нозироти андоз;

\$D) нозироти амвол;

\$E) нозироти гумрук;

@131. Низомулмулк яке аз рӯкнҳои асосии давлатдорӣ – адолатро чӣ гуна тавсиф намудааст?

\$A) «мулк бо куфр бипояду бо зулм напояд» ;

\$B) «шоҳи одил – пояи давлат» ;

\$C) «адолат асоси устувории ҳокимият аст» ;

\$D) «ҳашамати шоҳ шартӣ суботи давлату ҷомеа аст» ;

\$E) посухҳо дурустанд;

@132. Низомулмулк дар боби ҳавасмандгардонии меҳнат фармудааст, ки?

\$A) ҳар ки аз хидматкорон хидмате писандида кунад, бояд ки дарвақт навохта ёбад ва самароти он бад-ӯ расад;

\$B) ҳар касе меҳнати ҳалолу шоиста кард, бояд бо хилъате сазовор гардад ва инъом ба бештар гирад;

\$C) ба қадри меҳнати ҳеш сазовори ҳамду сано гардад;

\$D) ҳар ки аз хидматкорон хидмате писандида кунад, бояд ки фавран инъом ба бад-ӯ расад, то рағбати дигарон дар хидмат зиёда гардад;

\$E) бояд ки фавран инъом ба бад-ӯ расад;

@133. Низомулмулк дар боби муҷозот чунин фармудааст?

- \$A) он ки тақсире кунад безарурате ё сахве, он касро ба андозаи гуноҳ молише диҳанд... то бими гунаҳкорон бештар мешавад;
- \$B) он ки гуноҳе содир кунад дар хидмат, ба андозаи гуноҳаш тозиёна бояд зад, то ибрати дигарон гардад;
- \$C) он ки сахве кунад дар хидмат он касро дар ҳузури авом муҷозот бояд кард;
- \$D) агар маълум гардад, ки касе ба кори хеш ба чашми ҳақорату нигаристааст ба ӯ даҳ тозиёна ҷазо муқаррар бояд кард;
- \$E) агар маълум гардад, ки касе ба кори хеш ба чашми ҳақорату нигаристааст;

@134.Ба андешаи Низомулмулк мансабдорони давлатӣ бояд қабл аз шурӯи амал санчида шаванд, то дорои сифатҳои?

- \$A) кордонӣ ва раиятпарварӣ бошанд;
- \$B) покмазҳабию роздорӣ бошанд;
- \$C) некуфторию ҳалолкорӣ бошанд;
- \$D) зебописандию сариштакорӣ бошанд;
- \$E) роздорӣ бошанд;

@135.Мақтаби аврупоии менечмент дар кадом сол пайдо шудааст?

- \$A) баъд аз 1,5 ҳазор соли мақтаби Юнони қадим;
- \$B) баъд аз 3 ҳазор соли мақтаби Юнони қадим;
- \$C) дар асри 10-уми милодӣ;
- \$D) дар асри 12-уми милодӣ;
- \$E) дар асри 15-уми милодӣ;

@136.Асосгузори мақтаби аврупоии менечментро муайян намоед?

- \$A) Николло Макиавелли;
- \$B) Фредерик Тейлор;
- \$C) Анри Файол;
- \$D) Адам Смит;
- \$E) Эйнштейн;

@137.Логистика чӣ гуна илм аст?

- \$A) илм дар бораи банақшагири, идоракунии ва назорати ҳаракати захираҳои моддӣ, иттилоотӣ ва молиявӣ дар низомҳои гуногун;
- \$B) илм дар бораи идоракунии захираҳои маҳдуд;
- \$C) илм дар бораи банақшагирии захираҳои иттилоотӣ ва табиӣ;

\$D) илм оид ба рафтори одамон дар ҳолатҳои фавқулода ва ғайриҷашмдошт;

\$E) илм оид ба рафтори одамон дар ҳолатҳои ғайриҷашмдошт;

@138.Ба андешаи Николло Макиавелли агар подшоҳ (роҳбар) донад, ки рафтори одамонро ду чизи зерин идора мекунад, вай дар фаъолияти худ иштибоҳ нахоҳад кард?

\$A) тарс ва дӯстдорӣ;

\$B) ҳирс ва тамаъ;

\$C) шавқ ва ҷасорат;

\$D) дониш ва хирад;

\$E) ҷасорат ва тамаъ;

@139.Яке аз хусусиятҳои хоси хоҷагидорӣи юнониҳо аз он иборат буд, ки онҳо тамоми соҳаҳоро ба?

\$A) соҳаи «риёзиёти амалӣ» табдил дода буданд;

\$B) сиёсат табдил дода буданд;

\$C) тичорат табдил дода буданд;

\$D) шуғли шавқовари худ табдил дода буданд;

\$E) шуғли шавқовар;

@140.Идора кардани майдони ҷанг дар забони юнонӣ бо калимаи зерин ифода мегардид?

\$A) кайранео;

\$B) Ойкос;

\$C) кибернесис;

\$D) демоғогия;

\$E) диспотизм;

@141.Мансаби хазинадор дар дарбори Сосониён?

\$A) ганҷбар;

\$B) мадконпат;

\$C) нахчирпар;

\$D) дариконсар;

\$E) сарҷондор;

@142. Дар замони Сосониён санади махсуси идоракунии мақомоти давлатӣ оид ба масъалаҳои танзими ҳуқуқӣ ва судӣ - «Мотикони ҳазор додастон» дар байни муҳаққиқон бо кадом ном маъмул аст?

- \$A) «Қонунномаи Сосониён» ;
- \$B) «Эъломияи Сосониён» ;
- \$C) «Сарқонуни Сосониён» ;
- \$D) «Кодекси давлатдорӣи Сосониён» ;
- \$E) Ҳамаи посухҳо нодурустанд;

@143. Деспотизм – шакли роҳбарие мебошад, ки дар асоси?

- \$A) ҳукмронии беҳудуди (номаҳдуди) шахсон ташкил карда шудааст;
- \$B) демократия ташкил карда шудааст;
- \$C) таҷзияи ҳокимият ташкил карда шудааст;
- \$D) ҳукмронии меросии як сулола ташкил карда шудааст;
- \$E) таҷзияи ҳокимият;

@144. Дар замони давлатдорӣи Сомониён таъмини воҷиботи нерӯи низомии кишвар ба зиммаи?

- \$A) девони соҳиб-уш-шурот вогузор шуда буд;
- \$B) девони муставфӣ вогузор шуда буд;
- \$C) девони мулкҳои давлатӣ вогузор шуда буд;
- \$D) девони мушриф вогузор шуда буд;
- \$E) девони амид вогузор шуда буд;

@145. Муайян намоед, ки сохтори давлатдорӣи Сомониён дар пайравии давлатдорӣ ва тарзи идораи молу мулкии кадом давлатҳо асос ёфта буд?

- \$A) Сосониён, Тоҳириён ва Саффоориён;
- \$B) Пешдодиён ва Каёниён;
- \$C) Ҳахоманишиниён ва Ашкониён;
- \$D) Юнон ва Рими қадим;
- \$E) Ашкониён;

@146. Дар замони ҳукмронии Ғуриён ба зиммаи девони рисолат анҷоми корҳои зерин вогузор шуда буд?

- \$A) идоракунии давлатӣ, таҳияи ҳуҷҷатҳои расмӣ ва танзими муносибатҳои байнидавлатӣ;
- \$B) баррасии масъалҳои мазҳабӣ ва молия;

- \$C) ҳифзи амволи давлатӣ ва ҳимояи марзи кишвар аз аҷнабиён;
- \$D) корҳои иттилоотӣ ва ҷосусӣ;
- \$E) ҳимояи марзи кишвар аз аҷнабиён;

@147. Дар замони давлатдории Ғуриён ӯҳдадории мансаби мирохӯр аз?

- \$A) аз нигоҳубин ва назорати ҳайвоноти лашкар иборат буд;
- \$B) аз назорати ҷараёни қабул ва гусели меҳмонони хориҷӣ иборат буд;
- \$C) ташкилу назорати раванди мукотиботи расмӣ иборат буд;
- \$D) аз ташкили раванди шикор барои шоҳ ва дарбориён иборат буд;
- \$E) аз назорати ҷараёни гусели меҳмонони хориҷӣ иборат буд;

@148. Андешаи «подшоҳони бедору вазирони ҳушёр ба ҳама рӯзгор ҳаргиз ду шуғл як мардро нафармудандӣ ва як шуғл ду мардро ...» кадоме аз мутафаккирони зерин иброз намудаанд?

- \$A) Низомулмулки Тусӣ;
- \$B) Аҳмади Дониш;
- \$C) Муҳаммад Ғаззоӣ;
- \$D) Абдуллоҳи Байвазӣ;
- \$E) Заҳриддини Нишопурӣ;

@149. Қадимтарин сарчашмаи хаттӣ оид ба афкори идоракунӣ дар тамаддуни ориёӣ?

- \$A) «Авесто» ;
- \$B) «Шоҳнома» ;
- \$C) «Сиёсатнома» ;
- \$D) «Васиятнома» ;
- \$E) «Низомат-ут-таворих» ;

@150. Подшоҳи сулолаи Пешдодиён – Ҷамшед аҳли кишварашро ба кадом табақаҳо тақсим намуда буд?

- \$A) рӯҳониён, ҷанговарон, кишоварзон, ҳунармандон;
- \$B) коргарон, олимон, мансабдорон;
- \$C) сиёсатмадорон, ашрофзодагон, адибон, деҳқонон;
- \$D) зиёиён, лашкариён, дарбориён, ғуломон;
- \$E) нозирон, ҷӯбдорон, амлоқдорон, хизматгорон;